

UČNI NAČRT ŠTUDIJA PSIHODINAMSKE PSIHOTERAPIJE V OKVIRU INŠTITUTA ZA PSIHODINAMSKO PSIHOTERAPIJO VER.: 4/22

PREDMET	LETNIK	NOSILEC	KONTAKTNE URE	OBVEZNOSTI
Osnovni psihoanalitični koncepti	1	Blaž Ules	30	Pisni izpit+seminar
Psihodinamska teorija in koncepti	1	Parov Anzelc	30	Pisni izpit+seminar
Osebnostne motnje in psihopatologija I	1	Parov Anzelc, Emil Benedik	25	Pisni izpit
Telo in teorija telesno orientirane psihoterapije	1	Maja Bertok	30	Pisni izpit+seminar
Uvod v PST tehnike in intervence	1	Ana Kocjančič	30	Pisni izpit+seminar
Socialna in zdravstvena zakonodaja	1	Helena Jriček	15	Pisni izpit
Anatomija in fiziologija	1	Zalika Tisnikar Lamot, Tanja Maljevac	30	Pisni izpit+seminar
Ego in self psihologija	2	Blaž Ules	30	Pisni izpit + seminar
Teorija objektivnih odnosov	2	Blaž Ules, Leonida Kobal	30	Pisni izpit+seminar
Psihodinamska razvojna psihopatologija	2	Parov Anzelc	30	Pisni izpit+seminar
Psihosomatika in povezava med umom in telesom	2	Tanja Maljevac	30	Pisni izpit+seminar
Teorija navezanosti in psihoterapevtski odnos	2	Leonida Kobal	30	Pisni izpit+seminar
Osebnostne motnje in psihopatologija II	2	Parov Anzelc, Emil Benedik	25	Pisni izpit
Psihofarmakologija in psihiatrija	3	Ingrid Plankar, Klemen Rebolj	30	Pisni izpit+seminar
Delo s telesom in telesna diagnostika	3	Martina Mihić Fabčić	40	Pisni in praktični izpit+seminar
Travma in telo	3	Tanja Maljevac, Metka Kuhar	30	Pisni izpit+seminar
Sistemske faktorje	3	Lea Šugman Bohinc	30	Pisni izpit+seminar
Transpersonalna psihoterapija	3	Romana Kress	30	Pisni izpit+seminar
Psihodinamska psihoterapija I	3	Ingo Klimkus	40	Pisni izpit
Psihodinamska psihoterapija II	4	Ingo Klimkus	40	Pisni izpit
plesno-gibalna psihoterapija	4	Ljudmila Brezigar	25	Pisni in praktični izpit
Diagnostika in diagnostično kodiranje	4	Domen Hartte	25	Pisni izpit
Etika in filozofija	4	Parov Anzelc	30	Pisni izpit+seminar

Začetki psihoterapevtske prakse	4	Lan Pečjak	40	Pisni izpit+seminar
Študijski dnevi SKZ oz. kongres	1,2,3,4	Različni izvajalci	30	Pisno poročilo
Mentorska srečanja	1,2,3,4	Mentorji (predavatelji v okviru IPDP)	Minimalno 5 ur/študijsko leto	Poročilo

Skupno število kontaktnih ur:

1. letnik: 195 ur

2. letnik: 175 ur

3. letnik: 200 ur

4. letnik: 165 ur

Skupaj: 735 ur

Študijski dnevi SKZP: 120 ur

Inštitut si pridržuje spremembo razporeda predavanj in združevanje oz. razdruževanje ter spreminjanje vsebin glede na razvojno naravnost študija in z namenom izboljšanja študijskega procesa.

Poleg navedenih teoretičnih vsebin morajo študentje opraviti še 150 ur individualne osebne izkušnje pri izbranem učnem terapevtu/ki in triletni skupinski psihoterapevtski proces v psihodinamski psihoterapevtski skupini. (min. 350 ur).

Po zaključku vsaj 2. letnika in opravljenih osebnih psihoterapevtskih izkušnjah lahko na podlagi pozitivnega mnenja študijske komisije pridobijo status specializant/ka psihodinamske psihoterapije in pričnejo s prakso pod supervizijo. Opraviti morajo min. 150 ur supervizije. Ob vseh teh izpolnjenih pogojih ahko pristopijo k diplomskemu izpitu.

Natančnejše opredelitve ter potek so navedeni v pravilniku študija.

OPIS PREDMETOV:

1. LETNIK

PREDMET: Osnovni psihoanalitični koncepti

LETNIK: 1.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Blaž Ules

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA:

Predmet zaobjema pregled osnovnih predpostavk Freudove gonske paradigme ter njenih izvorov od hipnotske sugestije ter katarzične metode do metode prostih asociacij. Študenti spoznajo razvoj Freudove teorije gonov, koncepta nezavednega ter procesa potlačevanja ter tvorbe nevrotskih simptomov, značilnostmi konverzivne motnje in razvojem fobij. Prav tako se srečajo s Freudovim topografskim in strukturnim modelom človekove psihe ter z značilnostmi posameznih delov obeh modelov, še posebej z značilnostmi nezavednega ter nastanka in razvoja ega in superega. Izhajajoč iz slednjega se študenti seznanijo z mehanizmom tvorbe sanj in njihovimi značilnostmi.

V predavanjih prav tako naslovimo razvojno linijo psiho-seksualnega razvoja ter njene posamezne faze. Prav tako se osvetli Freudovo pojmovanje seksualnosti ter koncept Ojdipovega kompleksa, njegov izvor ter razrešitev.

Cilj predmeta je predstavitev začetka in razvoja psihoanalitične gonske paradigme ter njenih osnovnih konceptov.

LITERATURA:

- Breuer, J. & Freud, S. (2002). *Studije o histeriji*. Ljubljana: Delta.
Freud, S. (2021). *Interpretacija sanj*. Ljubljana: Studia Humanitatis.
Freud, S. (2012). *Meatapsihološki spisi*. Ljubljana: Studia Humanitatis.
Freud, S. (2000). *Očrt psihoanalize*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo.
Freud, S. (2005). *Spisi o psihoanalitični tehniki*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo.
Freud, S. (1995). *Tri razprave o teoriji seksualnosti*. Ljubljana: ŠKUC.

PREDMET: Psihodinamska teorija in koncepti

LETNIK: 1.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Parov Anzelc

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Predmet zaobjema zgodovinski razvoj teorije psihodinamske teorije vse do pregleda sodobnih konceptov. Študentje se spoznajo z zgodovino psihoanalitičnega razvoja teorije, iz katerih črpa svoje temelje psihodinamska psihoterapija: osnovni psihoanalitični Freudovi koncepti, teorija nezavednega, odpori in obrambe, transfer in kontratransfer, osnove ego psihologije, teorije objektivnih odnosov in self psihologije. Prilagoditev konceptov in tehnik skozi osnovnimi koncepti W. Reicha, Lichtenbergovimi spoznanji, ter spoznanji Alexandra Lowena glede čutnosti in telesa. Predmet ponuja osnovno razumevanje nevrobiološke perspektive telesne terapije, poleg razvojnih deficitov psihoanalitičnega miljeja še razvojne disrupcije v luči telesne terapije in nivoje strukturnih motenj po OPD (Operationalisierete Psychodynamische Diagnostik 2) in PDM 2 (Psychodynamic Diagnostic Manual 2). Teorija afektivnih ciklov in telesnih odzivov preko vegetativnega, muskularnega in psihološkega aspekta ponuja vpogled v nastanek maladaptivnih, kroničnih, psihosomatskih in simptomatskih razvojnih vzorcev funkcioniranja posameznika. Študentje se pri predmetu spoznajo tako s teorijo kot s praktičnim vidikom psihodinamske psihoterapije na osnovnem nivoju, ki služi kot osnova za nadgradnjo znanja, tehnik in konceptov vnaprej: osebnostne motnje in psihopatologija, delo s telesom in telesne tehnike, tehnike in intervence v psihodinamskem pristopu, strukturna in dinamska psihologija, psihosomatika in somatofornne motnje

Cilj in namen predmeta je prvo spoznavanje in osvojitve osnovnih teorij in konceptov razvoja psihodinamske psihoterapije, razvoja delovanja psihičnega aparata in prvo srečanje s konceptualizacijo telesnih tehnik in terapijo.

LITERATURA:

- Marlock, G.; Weiss, H. 2015 *The Handbook of Body Psychotherapy and Somatic Psychology*.
Lowen, A. 1958. *The Language of the Body*.
Cabaniss, D. 2017. *Psychodynamic Psychotherapy. A clinical manual*.
Woeller, W., Kruse, J. *Globinsko psiholiška psihoterapija* (Interno študijsko gradivo)
Peter Praper (1999). *Razvojna analitična psihoterapija*.
Bartuska, H. in sodelavci (2008). *Psychotherapeutic Diagnostics*.
Fonagy, P; Target, M. (2003). *Psychoanalytic Theories. Perspective from Developmental Psychopathology*
Mednarodna klasifikacija bolezni in sorodnih zdravstvenih pblemov za statistične namene (2008). Avstralska modifikacija (MKB-10-AM). Pregledni seznam bolezni.
Kernberg, O. (1993). *Severe Personality Disorders*. Yale Univeristy Press
Millon, T. (2004). *Personality Disorders in Modern Life, second edition*.
Millon, T. (2011). *Disorders of Personality, 3rd ed.*
PDM-2 (2017). *Psychodynamic Diagnostic Manual*. Silver Spring MD: Alliance of Psychoanalytic Organisations
Možina, Bohak, Žvelc. (2013). *Psihoterapija*.

Damaggio, G., et al, (2007). *Psychotherapy of Personality Disorders*. Routledge
Erić, L. (2012). *Psihodinamična psihiatrija I-V*. Hermes IPAL.
Caligor, E.; Kernberg, O. (2007) *Handbook of Dynamic Psychotherapy for Higher Level Personality Pathology*. American Psychiatric Association Publishing
OPD-2 (2014). *Operationalisierter Psychodynamische Diagnostik*. Manfred Cierpka, working group OPD. Huber

PREDMET: Osebnostne motnje in psihopatologija I in II

LETNIK: 1. in 2.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Parov Anzelc, Emil Benedik

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar). 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Študentje v prvem letniku pri predmetu Osebnostne motnje in psihopatologija I spoznajo osnove osebnostnih, duševnih, razpoloženjskih in ostalih motenj. Seznanijo se z osnovnimi definicijami, kriteriji, merili ter instrumenti za ocenjevanje osebnostnih motenj, diagnostičnimi klasifikatorji DSM-5, PDM-2, in OPD-2 in pregled instrumentov za ocenjevanje osebnosti (MMPI-2, PAI, MCMI-4, STIPO-R). Predstavljene so vsebine nevrotskih motenj anksioznega, depresivnega, obsesivno-kompulzivnega spektra, fobije in panična stanja ter post-travmatski sindrom. Predstavljene so vsebine višje strukturiranih osebnostnih motenj: izogibajoča, odvisnostna, depresivna in mazohistična, histrionična in obsesivno kompulzivna osebnostna motnja.

V drugem letniku se predstavijo vsebine osebnostnih motenj: psihopatska, antisocialna, paranoidna, shizoidna, shizotipska, borderline, narcisistična, manična in hipomanična, psihotična in shizofrena, in histerična osebnostna motnja. Osnovni temelj predstavlja Millonov, Kernbergov, McWilliamssov in PDM-2 milje znanja in teorije, ki ga dopolnjuje Bartuskina knjiga smernic Psihoterapevtske diagnostike (2008).

Študentje spoznajo osebnostne motnje skozi najbolj pomembne aspekte le-teh: osnovne značilnosti in simptomatika, diagnostični kriteriji in značilnosti ocenjevalnih kriterijev, prilagoditveni in obrambni mehanizmi, primarno okolje odraščanja in zgodnji razvoj, implikacije in prognoza za terapijo, terapevtske značilnosti pri delu z določeno osebnostno motnjo, terapevtski odnos, transfer in kontratransfer, diferencialna diagnostika drugih osebnostnih motenj in komorbidnost.

Študentje imajo po opravljenem predmetu poglobljeno znanje o osebnostnih motnjah ter značilnosti dela z vsako specifično motnjo.

PREDMET: telo in teorija telesno orientirane psihoterapije

LETNIK: 1.

PROGRAMSKA OS: telo

NOSILKA PREDMETA / PREDAVATELJICA: Maja Bertok

ŠT. UR PREDAVANJ: 25

ŠT UR SEMINAR: 5

OBVEZNOSTI: pisni izpit; eden do dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta.

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Namen predmeta je osvojitev osnovnih konceptov telesno orientirane psihoterapije, pri čemer je predavanje sestavljeno iz dveh krovnih stebrov.

Prvi del se osredotoča na splošno teorijo in temeljene koncepte telesno orientirane psihoterapije, ki predstavljajo skupno osnovo za vse vrste telesno orientiranih psihoterapij. V tem delu študentje spoznajo:

- utemeljitev telesne orientiranosti pristopa psihodinamske psihoterapije v Sloveniji: razvoj pristopa v Sloveniji; psihoanalitična osnova z integracijo telesnega dela po zgledu reichianskih (trde in mehke tehnike z in brez dotika), procesnih (meditativne tehnike, duhovne prakse) in ekspresivnih (plesno gibalne tehnike, delo z glasom, risanje, ipd.) telesno orientiranih pristopov;
- opredelitev temeljnih konceptov: holizem / dualizem, čustva, energija, specifični vidiki pojmovanja klientovega telesa, delo s telesom – ang. *bodywork*, karakter, mišično-karakterni oklepi, dihanje, pulziranje

(širitev – ekspanzija, krčenje - kontrakcija), duhovne prakse;

- zgodovinski pregled: zametki (Janet, Freud, Laban, Gindler); Wilhelm Reich- začetnik telesno orientirane psihoterapije;
- klasifikacija telesno orientiranih psihoterapij: reichianske (Reich - karakterna analiza, orgonomija; Lowen - bioenergetika, Pierrakos - Core Energetics, Boyesen – Biodinamska terapija), procesne (Pearls – Geštalt, Kurtz – Hakomi), ekspresivne (umetnostne terapije: glasbena, plesno-gibalna, likovna, dramska terapija), integrativne (Rosenberg), telesne psihoterapije za delo s travmo (Levine - »somatsko doživljanje«, »Prvinske« terapije (Grof – holotropno dihanje).

V drugem stebru predmet ponuja osnovno razumevanje telesnega dela v psihodinamski psihoterapiji v Sloveniji, naslanjajoč se na teoretične koncepte iz reichianskih pristopov in Geštalta.

Študentje v tem delu spoznajo:

- opredelitev holistične perspektive: osebne dinamike (cikel potreb), psihopatologije (vzroki in načini izražanja oz. simptomi), psihoterapije (verbalne in telesne tehnike);
- razumevanje telesa kot vir informacij: govorica telesa, opazovanje telesa (tipološko – karakterno telesni tipi po Reichu in Lownu, fenomenološko), zavedanja telesa (klientova izkušnja telesnih senzacij kot vir informacij);
- klasifikacijo telesnih tehnik: telesne tehnike z in brez dotika; vrste dotika; mehke tehnike (delo s položajem telesa in držo, delo z dotikom, delo z dihanjem), trde tehnike (bioenergetske stresne drže, reichianske tehnike z globokim pritiskom na oklep) in ekspresivne tehnike (biodrama, psihodrama, risanje, plesno gibalne tehnike). Študentje spoznajo primere telesnih tehnik v individualnem in skupinskem settingu.

POTEK PREDAVANJA

Na predavanju so predvideni različni modusi dela: teoretična razlaga s primeri iz prakse in diskusijo, video demonstracija obravnavanih pristopov, izkustveno delo (na obravnavanih tematikah), simulacija v trojkah (na obravnavanih tematikah), delo v manjših skupinah (prebrati študijo primera) z diskusijo, demonstracija v živo (v primeru izraženega interesa in prostovoljke).

LITERATURA:

- Bertok, M. (2018). *Zgodovinski pregled razvoja telesne psihoterapije*: diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani.
- Bertok, M. (2022). *Kvalitativna študija telesnih tehnik v skupinski psihodinamski psihoterapiji v Sloveniji*: magistrsko delo. Ljubljana: Fakulteta za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani.
- Furlani, M. (2013). Telo in dotik v psihodinamski psihoterapiji. *Slovenska revija za psihoterapijo Kairos*, 7(1-2), 58–68.
- Klimkus, I. (2002). Kaj je psihodinamska telesna terapija. V Bohak, J. in Možina, M. (ur.), *Zbornik prispevkov: tretjištudijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo: Kompetentni psihoterapevt*, Rogla, 6. in 7. junij 2003 (str. 161–168), predavanje na Fakulteti za socialno delo, 8. 2. 2002. Maribor: Slovenska krovna zveza za psihoterapijo.
- Marlock, G., Weiss, H., Young C., Soth, M., (2015): *The Handbook of Body Psychotherapy and Somatic Psychology*. Berkeley, California: North Atlantic Books.
- Pečjak, L. (2011). Psihodinamska psihoterapija. V Žvelc, M., Možina, M. in Bohak, J. (ur.), *Psihoterapija* (str. 227–252). Ljubljana: Založba IPISA.
- Reich, W. (1933/1980). *Character Analysis*. New York: Farrar, Straus & Giroux.
- Röhrich, F. (2009). Body-Oriented Psychotherapy – the State of the Art in Empirical Research and Evidence Based Practice: a Clinical Perspective. *Journal of Body, Movement and Dance in Psychotherapy*: 4(2), 135–156. <https://www.researchgate.net/publication/238318437>.
- Timmermans, A. (2018). *Beyond defense. Core Energetic Techniques*. Netherlands: Boekengilde.
- Totton, N. (2003). *Body Psychotherapy. An introduction*. Berkshire, England: Open University Press.
- Totton, N. (2005). *New Dimensions in Body Psychotherapy*. Berkshire, England: Open University Press.
- Smith, E. W. L. (1985). *The body in psychotherapy*. USA: McFarland & Co.
- Young, C. (2006). One hundred and fifty years on: The history, significance and scope of body psychotherapy today. *Journal of Body, Movement and Dance in Psychotherapy*, 1(1), 17–28. <http://www.courtenay-young.co.uk/courtenay/articles/index.htm>.

PREDMET: Uvod v PST tehnike in intervence

LETNIK: 1.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Ana Kocjančič

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

V ospredju psihodinamske psihoterapije je odnos med terapevtom in klientom. Tehnike pa so tiste, ki znotraj (pozitivnega) terapevtskega odnosa odpirajo pot do nezavednega, pospešujejo uvide, omogočajo korektivnoizkušnjo in pripomorejo k redukciji ali odpravljanju simptomov, vzrokov težav ali motenj, zaradi katerih je klient vstopil v psihoterapevtski odnos. Pozitivna odnos na izkušnja, podprta z, za klienta uporabnimi tehnikami, bo postopoma, dolgoročnoomogočila tudi spreminjanje e strukture osebnosti, v smeri večjeintegriranosti, zrelosti in stabilnosti.

Pri tem predmetu se bomo seznanili z vrstami psihodinamskih psihoterapevtskih tehnik in intervenc kot tudi z namenomnjihove uporabe znotraj psihoterapevtskega odnosa.

Preko praktičnih vaj in teorije bomo spoznali integrirano uporabo multimodalnih tehnik, tako primarnih analitičnih kot sekundarnih, ki jih psihodinamska psihoterapija povzema iz številnih pristopov oz. šol; to

so: geštaltistične, vedenjsko-

kognitivne, telesne, bioenergetske, stabilizacijske in sugestivne (pomirjanje, sproščanje, preusmeritev pozornosti, vizualizacije, čuječnostna-

meditacija, avtogeni trening, progresivna mišična relaksacija, hipnoza/tehnika blagega transa,), imaginativne in

fantazijske, psihoedukativne in umetnostne (psihodrama, plesnogibalne, bibli-

poetske, različni kreativni mediji) idr.

LITERATURA:

Obvezna:

1. Woller Wolfgang,

Kruse Johannes. Učbenik razumevanje globinsko psihološke psihoterapije. Internogradivo.

2. Freud: Spisi o psihoanalitični tehniki

Priporočena:

3. Maroda, Karen J. (2010). Psychodynamic technique: working with emotion in the therapeutic relationship. New York: Guilford Press.

PREDMET: Socialna in zdravstvena zakonodaja

LETNIK: 1.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: doc. dr. Helena Jeriček

ŠT. UR PREDAVANJ: 15, ŠT. UR SEMINARJA: 5 ur

OBVEZNOSTI: priprava pisne seminarske naloge – študija primera uporabika z navajanjem različnih oblik pomoči iz različnih zakonov

PRISOTNOST: obvezna 100 %

OPIS PREDMETA

Predstavitev zakonodajne podlage iz področja zdravstva in socialnega varstva, relevantne za področje psihoterapije in implementacija oz. uporaba le te...

VIRI:

1. Zakon o socialnem varstvu: <http://www.pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=zako869>

2. Resolucija o nacionalnem programu soc. Varstva: <http://pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=nacp68>

3. Zakon o duševnem zdravju: <http://pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=zako2157>

4. Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018-2028:

[Http://www.pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=reso120](http://www.pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=reso120)

5. Zakon o preprečevanju nasilja v družini: <http://www.pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=zako5084>

6. Družinski zakonik: <http://www.pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=zako7556>

7. Zakon o nevladnih organizacijah (znorg): <http://www.pisrs.si/pis.web/pregledpredpisa?id=zako7129>

PREDMET: Anatomija in fiziologija

LETNIK: 1.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Zalika Tisnikar Lamot; dipl. fiziot.

In inštruktorica Bownove terapije

in Tanja Maljevac; certificirana ECPP, EAP in SFU psihodinamska psihoterapevtka, učna terapevtka, supervizorka in skupinska psihoterapevtka, TRE facilitatorka, EMDR level 2
ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Telo v psihodinamski psihoterapiji zavzema posebno mesto, saj predstavlja pomemben vir informacij (zavednih in nezavednih) tako za terapevta kot za klienta. Psihodinamski psihoterapevt obravnava telo na večjih ravneh (telesni, čustveni, mentalni, energetski in duhovni ravni), zato predmet Osnovni telesni sistemi, anatomija in fiziologija zajema temeljno medicinsko znanje za razumevanje delovanja telesa na fizični ravni. Spoznali bomo zgradbo in delovanje kostno-mišičnega, srčno-žilnega, dihalnega, prebavnega, limfnega, hormonalnega ter živčnega sistema. Podrobneje se bomo posvetili topografski anatomiji in mišičnim verigam, ki nam bodo pomagale pri oceni telesne drže klienta. Posvetili se bomo tudi zgradbi in delovanju fascije, ki je poleg številnih funkcij, ki jih opravlja za nas pomembna saj predstavlja zaklad telesnih in čustvenih spominov. Pogledali bomo tudi mehanizem stresa ter njegov vpliv na razvoj psihe in telesa. Naučili se bomo osnovnih sprostitvenih in aktivacijskih tehnik za uravnavanje delovanja živčnega sistema.

Vsebina predmeta Zalika Tisnikar Lamot

Namen predmeta je spoznati in razumeti delovanje vseh telesnih sistemov. Študentje se seznanijo z osnovnimi anatomskimi izrazi in topografsko anatomijo (deli človeškega telesa, telesna področja, orientacijske ravnine in smeri, telesne votline). Nato obnovijo ter nadgradijo znanje celice, tkiva in vseh telesnih sistemov (koža, okostje, mišičevje, živčevje, čutila, obtočila, hormonalni sistem, dihala, prebavila, sečila, spolovila) s poudarkom na področjih, ki so nujna za boljše razumevanje psihološkega vidika telesa.

Viri:

- Dolinar M., Cunk Manić V., Tarman Šmit I. Anatomija in fiziologija človeka: Učbenik za programe Zdravstvena nega, Farmaceutski tehnik, Zobotehnik, Kozmetični tehnik in Tehnik laboratorijske biomedicine). Podsmreka, 2017
- Plut Š., Anatomija in fiziologija človeka – učbenik
- Jurdana M., Fiziologija – učbenik za študente zdravstvenih ved
- Štiblar-Martinčič, Draga, Cvetko, Erika, Cör, Andrej, Marš, Tomaž, Finderle, Žarko. Anatomija, histologija, fiziologija. *Medicinska fakulteta*, 2014.
- [pdfcoffee.com/kinesiology-the-skeletal-system-and-muscle-functionjoseph-e-muscolinopdf-3-pdf-free.pdf](https://www.pdfcoffee.com/kinesiology-the-skeletal-system-and-muscle-functionjoseph-e-muscolinopdf-3-pdf-free.pdf) - [Google Drive](#)

Vsebina Tanja Maljevac; Stres

Predavanje vključuje tematiko stresne reakcije in njena fiziologije ter psihološki in vedenjski odgovor. Pri tem spoznavamo stres in njegove faze, dele možganov povezane z odzivom na nevarnost, fiziologijo povezano z avtonomnim živčnim sistemom, hormonalnim sistemom in nevrottransmitterji. Pogledamo tudi njegovo simptomatiko ter odzive, prilagoditev stresni situaciji ter motnje, izgorelost, kortizol in z njim povezane motnje, tipe stresa (eustres, distres, akutni, kronični), vpliv subjektivnega na stresno reakcijo, notranje in zunanje stresorje ter negativne posledice stresa.

Viri:

- Maja Megla; Stres, kuga sodobnega sveta, Založba Chiara, Ljubljana, 2018
- Mojca Zvezdana Dernovšek, Mateja Gorenc, Helena Jeriček; Ko te stresa stres; Kako prepoznati in zdraviti stresne, anksiozne in depresivne motnje, NIJZ, Ljubljana 2006, https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/ko_te_strese_stres.pdf
- Zlatka Rakovec-Felser; Zdravstvena psihologija, Univerza v Mariboru, Visokozdravstvena šola, 2002
- Daniel J. Siegel, Tina Payne Bryson; Celostni razvoj otroških možganov, 2018

2. LETNIK

PREDMET: Ego in self psihologija

LETNIK: 2.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Blaž Ules

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA:

Predmet zaobjema teoretične in razvojne koncepte v okvirju ego in self psihološke paradigme v psihoanalizi. Študenti spoznajo temeljne elemente, koncepte in teoretska izhodišča ego psihologije ter psihologije selfa. Tako bodo spoznali teorije o nastanku in razvoju ega, njegovi funkciji ter motnjah v razvoju. Seznanili se bodo z razvojno linijo psiho-socialnega razvoja Erika Erikssona ter linijo separacije-individualizacije Margaret Mahlerjeve. Prav tako bodo spoznali nivoje in vrste pomembnejših obrambnih mehanizmov. V predavanjih se seznanimo tudi z nivoji psihične organizacije po O.Kernbergu. V nadaljevanju se preko kratkega pregleda temeljnih konceptov teorije objektivnih odnosov seznanimo s psihologijo selfa in njenim glavnim avtorjem Heinzom Kohutom. Zaobjamemo pojme kot so: self, selfobjekt, selfobjektni transfer in njegove karakteristike. Naslovi se razvoj selfa in deficiti, ki nastajajo pri nezadovoljivem razvoju le-tega.

Predmet prav tako zaobjema predstavitev neo-psihoanalitičnega avtorja Harald-Schultz Henckeja ter njegovih konceptov motivov, kategorij motivov, zavrtosti in vrst zavrtosti. Študentje spoznajo primarne, sekundarne in terciarne posledice zavrtosti ter oblikovanje osebnostnih struktur po H.S. Henckeju in njihovo razvrstitev.

Cilj in namen predmeta je seznaniti študente z nadaljnjim razvojem psihoanalize v smeri teoretičnega in kliničnega fokusa, usmerjenega v obravnavo šibkejših osebnostnih struktur in globljih razvojnih deficitov.

LITERATURA:

Blanck, G.&R. (1985). *Ego-psihologija: Teorija i praksa*. Zagreb: Naprijed.

Brezovar. S. (2019). *Osebnostne motnje v teoriji in praksi: Zakaj nastanejo, kako jih prepoznamo in kako jih zdravimo*. Ljubljana:UMco.

Freud. S. (2000). *Očrt psihoanalize*. Ljubljana: Analecta.

McWilliams. N. (2017). *Psihoanalitična diagnostika: Razumevanje osebnostne zgradbe skozi klinični proces*. Ljubljana: UMco.

Žvelc. G. (2011). *Razvojne teorije v psihoterapiji: Integrativni model medosebnih odnosov*. Ljubljana: IPSA.

PREDMET: Teorija objektivnih odnosov

LETNIK: 2.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Blaž Ules / dr. Leonida Kobal

ŠT. UR PREDAVANJ: 25, ŠT. UR SEMINARJA: 5 ur

OBVEZNOSTI: UsPisni izpit (+ do dve študentki pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80 %

OPIS PREDMETA

V predavanju in delavnici bo predstavljena teorija objektivnih odnosov, psihologija selfa in sodobne relacijske teorije v psihoanalizi. V praktičnem delu se bomo usmerili na raziskovanje relacijskega odigravanja v psihoterapiji in možnosti uporabe kontratransfernih reakcij v psihoterapiji.

Temeljne vsebine modula:

- Modeli terapevtske akcije (Martha Stark)
- Teorija objektivnih odnosov (Fairbairn, Guntrip, Winnicott in Balint)
- Self psihologija in Heinz Kohut
- Proces separacije in individualizacije

- Nivoji osebnostne organizacije in objektni odnosi
- Teorija intersubjektivnosti
- Relacijska psihoanaliza
- Koncept relacijskega odigravanja in delo znotraj transferja/kontratransferja

LITERATURA:

Žvelc, G. (2011). Razvojne teorije v psihoterapiji. Založba IPSA: Ljubljana.
Interno gradivo

Možne teme seminarjev:

1. narcisistična motnja osebnosti in psihoterapija
 2. shizoidna motnja osebnosti in psihoterapija
 3. borderline motnja osebnosti in psihoterapija
 4. prispevek winnicota
 5. Heinz Kohut in psihologija selfa
 6. Fairbairnova teorija objektnih odnosov
 7. Otto Kernberg in nivoji organizacije osebnosti (nevrotska, mejna in psihotična)
 8. prispevek stephena mitchella
 9. teorija intersubjektivnosti (prispevek stolorowa in sodelavcev)
 10. Allan Schore in nevropsihoanaliza
 11. samorazkritje in uporaba kontratransferja v psihoterapiji
 12. glavni koncepti in doprinosi relacijske psihoanalize
- razvoj koncepta transferja in kontratransferja od Freuda do sodobnih relacijskih avtorjev

PREDMET: Psihodinamska razvojna psihopatologija (integrirana v ostala predavanja ali pa posebej)

LETNIK: 2.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Parov Anzelc

ŠT. UR PREDAVANJ: 25, ŠT. UR SEMINARJA: 5 ur

OBVEZNOSTI: pisni izpit (+ do dve študentki pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80 %

OPIS PREDMETA

Ljudje smo relacijska in emocionalna bitja. Naša psihična realnost se razvija skozi preplet kompleksnih razvojnih procesov in v stalnem stiku z okoljem. Temelji identitete, ki je potem značilna domala vse življenje, se postavljajo v prvih treh oz. šestih letih našega življenja.

I. Intrapsihično: Kako je naš notranji svet zgrajen? V prvem delu bodo razloženi osnovni psihoanalitski koncepti, s katerimi razumemo delovanje "psihičnega aparata": prva in druga topika, dinamika gonov, vloga anksioznosti, psihoseksualni razvoj, kontinuum med normalno in nevrotično strukturo osebnosti ter osebnostnimi motnjami. Poseben poudarek bo na razumevanju konceptov ega, delovanju obrambno varovalnih mehanizmov kot enih od funkcij ega, in selfa.

II. Interpersonalno: Kako se notranji svet oblikuje v stiku z okoljem? Na podlagi psihoanalitične razvojne psihologije pregledali kako psihični aparat nastaja preko stalne emocionalne izmenjave znotraj odnosa z objektom preko procesov ponotranjanja in identifikacije. Pojasnjena bo vloga objekta (običajno mame), njene empatije in uglasenosti.

III. Normalna, nevrotična in mejna organizacija osebnosti Kaj je torej normalno in kaj patološko? Kje so ključne točke v razvoju, kjer prihaja do zavrnosti ali fiksacij na liniji psihoseksualnega razvoja (dinamski vidik) oz. razvojnih deficitov pri razvoju ega (strukturni vidik)? Podani bodo klinično zanimivi in uporabni pregledi normalnega in patološkega funkcioniranja, posebej glede na moči ega, kohezivnosti selfa, zrelosti objektnih odnosov in delovanje obrambno varovalnih mehanizmov.

IV. Integracija: Psihodinamski in telesno psihoterapevtski pogled Psihodinamskemu bomo dodali telesno psihoterapevtski pogled, vpeljali koncept karakterja (fenomenološko in etiološko) ter pokazali, kako se oba pristopa med seboj dopolnjujeta.

PREDMET: Psihosomatika in povezava med umom in telesom

LETNIK: 2.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Tanja Maljevac

ŠT. UR PREDAVANJ: 25, ŠT. UR SEMINARJA: 5 ur

OBVEZNOSTI: pisni izpit (+ do dve študentki pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)
PRISOTNOST: obvezna 80 %

OPIS PREDMETA

Predmet prikazuje povezave med psiho/umom ter telesom čez čas. Filozofskem in znanstvenem pogledu sledi prikaz razvoja DSM (od I do V) in vplivov na njegovo konceptualizacijo. Podrobneje pogledamo klasifikacijo MKB 10/ICD 10 ter ICD 11 kot osnovo medicinske psihosomatike. Naredimo primerjavo starega in novega sistema, saj v Sloveniji še nismo prešli na novo klasifikacijo. Študenti se seznanijo s področji psihosomatike znotraj medicine; psihoonkologija, psihokardiologija, psihodermatologija, novimi področji/raziskavami; pnei, epigenetika itd. ter nevladnimi organizacijami v Sloveniji. Predmet zaključimo s procesom mapiranja telesa ter družinske anamneze. S procesoma nadaljujemo v 4. letniku pri predmetu Psihosomatika II.

VIRI

- Aisenstein, M. Beyond the Dualism of Psyche and Soma. *Journal of the American Academy of Psychoanalysis and Dynamic Psychiatry* 36(1):103-23, February 2008. Dostopno na https://www.researchgate.net/publication/5452476_Beyond_the_Dualism_of_Psyche_and_Soma
- Andrew Sims, A, *Symptoms in the Mind: An Introduction to Descriptive Psychopathology*, W.B. Saunders: London, 1988.
- Basavarajappa, C, Bhalchandra, A, Desai, G. Evolution of bodily distress disorders. *Current Opinion in Psychiatry*. 2020; 33(5): 447 –450. Dostopno na <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32701520/>
- Berkman, L.f., Leo-Summers, L., R I Horwitz, Emotional support and survival after myocardial infarction. A prospective, population-based study of the elderly, *Annals of Internal Medicine*, 1992; 117(12):1003-9. Dostopno na <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/1443968/>
- Brinšek, B. Disociativne, somatoformne in ostale nevrotske motnje. Zbornik Nevrotske, stresne in somatoformne motnje v splošni medicini in psihiatriji Begunje: Psihiatrična bolnišnica Begunje, 1996. Dostopno na <https://www.pb-begunje.si/gradiva/Brinsek1351439534183.pdf>
- Dernovšek, M. Z., Gorenc M., Jeriček H. Ko te stresa stres; Kako prepoznati in zdraviti stresne, anksiozne in depresivne motnje. Ljubljana: NIJZ, 2006. Dostopno na https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/ko_te_strese_stres.pdf
- Dr. Franz Alexander, 73, Dies, stara novica iz NY Times, 1964. Dostopno na <https://www.nytimes.com/1964/03/09/archives/dr-franz-alexander-73-dies-was-pioneer-in-psychosomatics-analyst.html>
- Gaebel, W, Stricker, J, Ariane, K. Changes from ICD-10 to ICD-11 and Future Directions in Psychiatric Classification. *Dialogues in Clinical Neuroscience*. 2020; 22(1): 7–15. Dostopno na https://www.researchgate.net/publication/337242966_Changes_from_ICD-10_to_ICD-11_and_Future_Directions_in_Psychiatric_Classification
- Golouh, L. Prevalenca depresije v splošni ambulanti. V: Klemenc-Ketič, Z, Drešček, M. (ur.). X. Kokaljevi dnevi. Depresija –od receptorjev do remisije, benigna hiperplazija prostate, novosti v kardiologiji, psihosomatska medicina, gerb, arterijska hipertenzija, demenca. Kranjska gora: Zavod za razvoj družinske medicine, 2010: 93-7.
- Gureje, O, Reed, G. Bodily distress disorder in ICD-11: problems and prospects. *World Psychiatry*. 2016; 15(3): 291–292. Objavljeno online 2016, Sep 22. doi: 10.1002/wps.20353
- Harvard Women's Health Watch, Taking aim at bellyfat. 2010. Dostopno na <https://www.health.harvard.edu/staying-healthy/taking-aim-at-belly-fat>
- Hiperparatiroidizem, Viva, portal za boljše življenje, 2019. Dostopno na <https://www.viva.si/Bolezni/Presnovne-bolezni-Endokrinologija/4265/Hiperparatiroidizem>
- Hoeg, T. Child Abuse Victims/Combat Veterans and Post Traumatic Stress Disorder, 2013. Dostopno na https://www.researchgate.net/figure/Bremner2000-in-his-article-The-Invisible-Epidemic-PostTraumatic-Stress-Disorder_fig1_319041111
- ICD-11, International Classification of Diseases 11th Revision, The global standard for diagnostic health information. WHO. Dostopno na <https://icd.who.int/en>
- Idrees, S. Psychocutaneous disorders, 2016. Dostopno na <https://www.slideshare.net/AliHassaanPMPCISAITI/psychocutaneous-disorders-69727586> (1.12.2016)
- Infekcijska mononukleoza. Ljubljana: NIJZ, 2014. Dostopno na <https://www.nijz.si/sl/infekcijska-mononukleoza>
- Kocmur, M. Klasifikacija in prepoznavanje depresij. Center za mentalno zdravje Ljubljana. Dostopno na <http://www.pb-begunje.si/Osnova/file.php?id=457&db=priponke> (15. 7. 2011).
- Kocmur, M. Nevrotske, stresne in somatoformne motnje. Psihiatrija. Ljubljana: Medicinska fakulteta, 1999:

229-58.

- Kores Plesničar, B., Plesničar, A. Depresija in koronarna bolezen. Zdravniški vestnik 2007; 76(5): 329–333.
- Klinično psihološka služba Klinike Golnik. Klinika Golnik, 2020. Dostopno na <https://www.klinika-golnik.si/bolniki-obiskovalci/klinicna-psihologija>
- Kljun, D. Depresija in akutni miokardni infarkt. Diplomsko delo. Maribor: Univerza v Mariboru, fakulteta za zdravstvene vede, 2011. Dostopno na [https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=21210\(2013\)](https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=21210(2013))
- Majdič, G., Epigenetika-Tudi okolje vpliva na dedne spremembe. Delo, 2012. Dostopno na <https://old.delo.si/novice/znanotech/epigenetika-tudi-okolje-vpliva-na-dedne-spremembe.html>
- Marušič, D., Marušič, A., Temnik, S. Psihokardiologija: zdravo srce, zdrava duša (in obratno). Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of publichealth. 2009; 48(2): 85–93.
- Mažgon, S. Depresija je bila stokrat hujša od raka! Ljubljana: Revija Zarja, št. 4, 2019. Dostopno na <https://revijazarja.si/clanek/zgodbe/5c45c02d39e89/depresija-je-bila-stokrat-hujša-od-raka>
- Megla, M. Stres, kuga sodobnega sveta. Ljubljana: Založba Chiara, 2018.
- Miestenijagravis. Viva, portal za boljše življenje, 2019. Dostopno na <http://www.viva.si/Bolezni/Avtoimune-bolezni/4745/Miestenija-gravis>
- MKB-10 Poglavlje V: Duševne in vedenjske motnje, 2020. Dostopno na https://sl.wikipedia.org/wiki/MKB-10_Poglavlje_V:_Du%C5%A1evne_in_vedenjske_motnje
- Moldovan, R., Radu, M., Băban, A., Dumitrașcu; Evolution of Psychosomatic Diagnosis in DSM. Historical Perspectives and New Development for Internists. Romanian journal of internal medicine: 53(1):25-30, June 2015. Dostopno na <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26076557/>
- Nikhat, S. Psychosomatic Disorders & Unani Management, New Delhi: Regional resarchinstitute of Unani medicine, 2016. Dostopno na: <https://www.slideshare.net/HELPLibrary/psychosomatic-disorders-in-unani-system-by-dr-shaikh-nikhat> (15.6.2016)
- O kliničnem oddelku za gastroenterologijo, hepatologijo in nutricionistiko (pediatrija). Ljubljana: KCLJ, 2020. Dostopno na https://www.kclj.si/index.php?dir=/pacienti_in_obiskovalci/klinike_in_oddelki/pediatrična_klinika/ko_za_gas_troenterologijo_hepatologijo_in_nutricionistiko/o_nas, Ljubljana
- Oravec, R. Predavanja pri predmetu Psihosomatika. Ljubljana: SFU, 2009.
- Post traumatic Stress disorder. PTSD UK, 2019. Dostopno na <https://www.ptsduk.org/> (januar 2021)
- Posttravmatska stresna motnja. Wikipedija. Dostopno na https://sl.wikipedia.org/wiki/Posttravmatska_stresna_motnja (Januar 2017)
- Psychosomatic and psychiatric disorders and psychologic factors in pruritus, Clinics in Dermatology, Volume 36, Issue 6, November–December 2018, Pages 704–708. Dostopno na <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0738081X1830186X>
- Psihosocialna podpora. Ljubljana: Europa Donna, 2020. Dostopno na <https://europadonna.si/o-raku/rak-dojk/zdravljenje-raka-dojk/psihosocialna-podpora/>
- Savita Yadav, S., Narang, T., Kumaran, M. S. PSYCHODERMATOLOGY: A COMPREHENSIVE REVIEW, Indian Journal of Dermatology, Venereology and Leprology, 79:176-92, 2013. Dostopno na <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23442456/>,
- Savita Yadav, S., Narang, T., Kumaran, M. S. Psychodermatology: a comprehensive review. Dostopno na [https://www.slideshare.net/WittyMittal/psychodermatology\(7.3.2016\)](https://www.slideshare.net/WittyMittal/psychodermatology(7.3.2016))
- Srčna nevroza -simptomi, zdravljenje, vzroki in srčni napad, 2021. Dostopno na <https://sl.pro-nails.ru/nerwica-serca-objawy-leczenie-przyczyny-a-zawal-8216>
- Škufca Smrdel, A. C. Psihološka podpora bolniku z rakom, Vodnik za bolnike s Hodgkinovim limfomom. Ljubljana: Slovensko zdrženje bolnikov z limfomom in levkemijo, 2014. Dostopno na <https://www.limfom-levkemija.org/psiholoska-podpora-bolniku-z-rakom.html>
- Starc, R. Bolezni zaradi stresa I: Od utrujenosti, pešanja spomina, razpoloženskih motenj, glavobola, nespečnosti, razjede dvanajsternika in astme do rakavih obolenj. Ljubljana: Sirius AP, 2008.
- Starc, R. Bolezni zaradi stresa II: Od bolečin v križu, ledvičnih kamnov, neplodnosti in impotence do »človeškega dejavnika«, prezgodnjega staranja in obvladovanja stresa. Ljubljana: Sirius AP, 2008.
- Starc, R. Stres in bolezni: Pot od stresa do debelosti, zvišanih maščob, arterijske hipertenzije, depresije, srčnega infarkta, kapi in prezgodnje smrti. Ljubljana: Sirius AP, 2007.
- Starc, R. Zdravljenje z bioenergijo. Človek v veselju. Ljubljana: Sirius AP, 2011.
- Srčna nevroza -simptomi, zdravljenje, vzroki in srčni napad. 2021. <https://sl.pro-nails.ru/nerwica-serca-objawy-leczenie-przyczyny-a-zawal-8216>
- Šabovič, M. Vpliv depresije na bolezni srca in ožilja. V: Kersnik, J., Turk, H., Stepanović, A. (ur.). Depresija in kardiovaskularne bolezni, bolečina pri bolnikih z rakom, dejavniki tveganja za srčno-žilne bolezni, osteoporoza, nespečnost, debelost. Ljubljana: Družinska medicina, 2006: 3-7.

- Švajger, M. Soočenje z rakom: Ravnanje odraslih ljudi od diagnoze do ozdravitve. Diplomaska naloga. Ljubljana: UNIVERZA V LJUBLJANI, FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO, 2012. Dostopno na file:///D:/Downloads/svajger_mateja.pdf
- Tomšič, M., Sistemski lupuseritematozus, Revma.net d.o.o., 2018, Dostopno na <https://www.revma.net/priro-nik-za-revmatike/revmati-ne-bolezni/sistemski-lupus-eritematozus/>
- Ziherl, S. Stresne motnje in obvladovanje stresa. Zbornik Nevrotske, stresne in somatiformnemotnje v splošni medicini in psihiatriji Begunje: Psihiatrična bolnišnica Begunje, 1996. Dostopno na <https://www.pb-begunje.si/gradiva/Ziherl1351439582197.pdf>
- Železnik Ramuta, T. Nizozemska zima lakote, Kako stradanje med nosečnostjo vpliva na potomce. Kvarkadabra, 2019. Dostopno na <https://kvarkadabra.net/2019/12/nizozemska-zima-lakote/>

PREDMET: Teorija navezanosti in psihoterapevtski odnos

LETNIK: 2

NOSILEC PREDMETA/ PREDAVATELJ: dr. Leonida Kobal

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: 80%

OPIS PREDMETA

Študenti se seznanijo s temeljnimi značilnostmi zgodnjega razvoja, ki so ključne za razumevanje čustvene in odnosne dinamike v odraslosti in v psihoterapevtskem procesu.

Poudarek je na razumevanju razvoja občutka sebe in navezanosti v prvih letih življenja iz vidika teorije navezanosti in Sternove teorije o razvoju občutka sebe. Temeljne teme so razvoj bazične gotovosti in oblikovanje strategij za soočanja s stresom, razvoj čustvene in socialne kompetetnosti, mentalizacija, uglaševanje, dostopnost in odzivnost primarnih skrbnikov, oblikovanje temeljnih odnosnih modelov, njihov vpliv na življenje in transgeneracijski prenos. Teorija navezanosti vzamemo kot izhodišče za razumevanje psihoterapevtskega odnosa in procesa. Terapevtsko delovno zvezo razumemo kot čustveno vez med terapevtom in klientom, znotraj katere poteka subtilno dogovarjanje terapevtskih ciljev in nalog. Študentje se seznanijo z različnimi teoretičnimi izhodišči za razumevanje psihoterapevtskega odnosa in delovne zveze. Raziskujemo terapevtove in klientove dejavnike, ki vplivajo na kvaliteto terapevtskega odnosa in delovne zveze. Povežemo teorijo navezanosti, model metakomunikacije in razreševanje motenj v terapevtskem odnosu, ki so del psihoterapevtskega procesa.

Cilji predmeta

1. Razviti teoretično in praktično razumevanje vpliva temeljnih zgodnjih odnosov na čustveno socialni razvoj in na temelje psihosomatske samoregulacije iz vidika teorije navezanosti in Sternove teorije o razvoju občutka sebe.
2. Razumeti transgeneracijski prenos temeljnih vzorcev navezanosti, oz. temeljnih vzorcev bio-psiho-socialne samo-regulacije.
3. Razumeti vpliv zgodnjih temeljnih vzorcev navezanosti v odraslosti: v temeljnih odnosih kot so odnos do sebe, starševstvo, intimni partnerski odnosi.
4. Razumeti psihoterapevtski odnos kot odnos v katerega psihoterapevt in klient vstopata in ga sooblikujeta iz vidika njunih temeljnih vzorcev navezanosti.
5. Razumeti dejavnike učinkovitosti psihoterapije, dejavnike psihoterapevtskega odnosa.
6. Razumeti povezanost različnih vrst motenj v psihoterapevtskem odnosu z različnimi ujemanji vzorcev navezanosti psihoterapevta in klienta.
7. Razumeti pomen razreševanje motenj v psihoterapevtskem odnosu preko modela metakomunikacije.

Literatura za zgodnji razvoj in navezanost

1. Kobal, L. (2012): Zgodnji razvoj in teorija navezanosti. Interno gradivo.
2. Kobal, L. (2008). Navezanost in proces separacije-individualizacije pri mladih odraslih v vlogi prostovoljcev na področju psihosocialne pomoči. Psihol. obz. (Ljubl.), 2008, letn. 17, št. 1, str. 57-72.
3. Kobal, L. (2007). Stili navezanosti pomagajočih prostovoljcev in soočanje s stresom pri nudenju psihosocialne pomoči. Psihol. obz. (Ljubl.), 2007, letn. 16, št. 4, str. 77-97.
4. Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., Wall, S. (1978). Patterns of Attachment. A Psychological Study of the Strange Situation. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
5. Bowlby, J. (1991). Attachment. Attachment and Loss: Volume 1. London: Penguin Books.
8. Bowlby, J. (1998). Separation, anger and anxiety. Attachment and Loss: Volume 2. London: Pimlico.

9. Cugmas, Z. (1998). Bodi z menoj, mami: Razvoj otrokove navezanosti. Ljubljana: a. Produktivnost, Center za psihodiagnostična sredstva.
10. Fonagy, P. (2001). Attachment Theory and Psychoanalysis. New York: Other Press.
11. Stern, D. N. (1985). The Interpersonal world of the infant. New York: Basic Books.
12. Stern, D.N. (1995). The Motherhood Constellation. New York: Basic Books.
13. Stern, D.N. (1997). Diary of a Baby. New York: Basic Books.

Literatura za psihoterapevtski odnos

1. Kobal, L. (2012): Psihoterapevtski odnos I / II. Interno gradivo.
2. Kobal, L. (2005). Psihoterapevtski odnos : sodobni tokovi v psihoterapiji. V: Bohak, Janko (ur.), Možina, Miran (ur.). Četrty študijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, 3. in 4. junij 2005, Rogla. Sodobni tokovi v psihoterapiji : od patogeneze k salutogenezi : [zbornik prispevkov]. Maribor: Slovenska krovna zveza za psihoterapijo, 2005, str. 84-97.
3. Kobal, L. (2004). Terapevtska delovna zveza: integrativni koncept sodobne psihoterapije. V: Bohak, Janko (ur.), Možina, Miran (ur.). Kompetentni psihoterapevt : prispevki na naslovno temo, druge delavnice, prispevki iz drugih virov. Maribor: Slovenska krovna zveza za psihoterapijo, 2004, str. 152-160.
4. Mikulincer, M. in Shaver, P. R. (2007). Attachment in adulthood: structure, dynamics and change. New York: The Guilford Press
5. Mikulincer, M., Shaver, P. R., Berant, E. (2013). An Attachment Perspective on Therapeutic Processes and Outcomes. Journal of Personality, 81 (6), 606-617.
6. Safran, J. D., Muran, J. C. (2000). Resolving Therapeutic Alliance Ruptures: Diversity and Integration. Psychotherapy in Practice, 56, 2, 233-243.
7. Wallin, D. J. (2007). Attachment in psychotherapy. New York: The Gilford Press.
8. Wiseman, H., Tishby, O. (2014). Client attachment, attachment to the therapist and client-therapist attachment match: How do they relate to change in psychodynamic psychotherapy? Psychotherapy Research, 24 (3), 392-406.

PREDMET: Psihofarmakologija in psihiatrija

LETNIK: 3.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Ingrid Plankar in Klemen Rebolj

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 ur (+ 5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Pisni izpit

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Vsebina psihijatrija:

teoretični pregled osnov psihijatrije in psihijatrične diagnostike. Drugi del predavanj določi predavatelj s študenti glede na v naprej izpostavljena vprašanja in dileme. Tudi v obliki izkustvene delavnice.

Vsebina psihofarmakologija:

Predmet psihofarmakologija in psihiatrija obravnava osnovne pojme v farmaciji kot so farmakokinetika in farmakodinamika zdravil ter osnovne informacije o zdravilih. Osredotoča se na različne psihofarmake in sicer: antidepresive, antipsihotike, anksiolitike, hipnotike, stabilizatorje razpoloženja in ostale psihotropne snovi. Vključene so osnove biokemičnega delovanja psihofarmakologije, indikacije in kontraindikacije za zdravljenje s psihofarmaki ter učinki in stranski učinki psihofarmakov. Pomemben del zajema tudi tema, ki vključuje povezavo psihofarmakoterapije in psihoterapije.

Učni poudarki:

Študenti se pri predmetu Psihofarmakologija seznanijo z osnovami farmakologije psihotropnih zdravil, indikacijami, neželenimi učinki in medsebojnim delovanjem zdravil ter nenamenska uporaba zdravil. Razpravlja se o zgodovinskih perspektivah in novih raziskavah s poudarkom na praktični uporabi. Obravnava se tudi alternativne možnosti zdravljenja duševnih bolezni, problematiko odločanja o primernosti zdravljenja z zdravili ter praktične vidike sodelovanja z zdravstvenim osebjem, ki ima pooblastila za izdajanje receptov. Druge posebne teme so: klasifikacija pojavov za posamezne bolezni, nevrobiologija nevrotransmiterjev, definicije glavnih skupin psihofarmacije, koncepti mreženja med skupinami poklicev psihoterapevt in psihiater, nocebo in placebo učinek, raziskovanje lastnega stališča do psihofarmacije in zdravljenja. Vključene so faze prilagajanja na zdravljenje, trajanje, zmanjševanje in prenehanje, ravnanje s stranskimi učinki na začetku in negativnimi dolgoročnimi učinki.

Cilji

Cilj je osnovno razumevanje farmakokinetike in farmakodinamike zdravil ter psihofarmakologije, vključno z delovanjem in učinki psihotropnih zdravil. Namen predmeta je, da študentje spoznajo katera zdravila in zakaj se predpisujejo bolnikom, ter kakšna je vloga psihoterapevta, ko ima klienta v obravnavi, ki je na psihotropnih zdravilih.

LITERATURA:

Lokar J, ur (1990). Klinička psihofarmakoterapija. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga.
Rebolj K (2002). Psihiatrični vademekum. Begunje: Psihiatrična bolnišnica.
Sophia Dziegielewska (2010). Social work practice and psychopharmacology. Springer Publishing Company.
JoEllen Peterson (2010). The therapist's guide to psychopharmacology. The Guilford Press.
Spiegel R., Markstein R., Baumann P.: Einführung in die Psychopharmakologie, Hans Buber, Bern
Tršinar, Švab et al. (2014) Zdravila v psihiatriji. Farmaceutski vestnik
Stahl Stephen M. (2008) Stahl's Illustrated, Antidepressants and Stahl's Neuroscience and Mental Health Pocketbook Series, Antipsychotics
Bačar C. (2008). Modra psihofarmakologija.
Grawe K. (2006) Neuropsychotherapy: How the Neurosciences Inform Effective Psychotherapy (Counseling and Psychotherapy). Routledge; 1st edition

3. LETNIK

PREDMET: Delo s telesom in telesna diagnostika

LETNIK: 3.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Martina Mihić Fabčić

ŠT. UR PREDAVANJ: 30 (+10 ur seminar)

OBVEZNOSTI: pisni in praktični izpit; eden do dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta.

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Na predavanju se bomo posvetili temi dotika v psihoterapiji, njegovemu vplivu na nevrološki sistem, ter urjenju in aplikaciji dotika v psihoterapevtskem odnosu. Znanje iz predmeta Osnovni telesni sistemi, anatomija in fiziologija bomo nadgradili s praktičnimi vajami ocene telesne drže ter podrobneje pogledali psihosomatski pomen teh fizioloških razlik. Spoznali bomo najpogostejše tipologije človeških teles, ki jih lahko z diferencialno diagnostiko razporedimo v različne karakterne strukture, kar nam predstavlja temelj za nadaljnjo obravnavo. Praktično bomo prikazali nekaj tehnik obravnave za določeno karakterno strukturo. Posvetili pa se bomo tudi diagnostiki in obravnavi mišičnih oklepov po Raichu.

Literatura:

Osnovna:

- Lowen, A. (1985). Bioenergetika.
- Smith, E. W. L. (1985). The body in psychotherapy. USA: McFarland & Co.

Dodatna literatura:

- Montanari. M.: Lavoro Corporeo di Integrazione fasciale

PREDMET: Travma in telo

LETNIK: 3.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Tanja Maljevac, Prof. dr. Metka Kuhar, certificirana iz Somatic Experiencing, NeuroAffectiveRelational Model, Craniosacral Resonance

ŠT. UR PREDAVANJ: 25, ŠT. UR SEMINARJA: 5 ur

OBVEZNOSTI: pisni izpit (+ do dve študentki pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80 %

Vsebina Tanja Maljevac:

Na predavanju bomo pogledali model integrativnega psihosomatskega multimodalnega dela s travmo ter njegove faze, katerega sem razvila tekom let dela s klienti. Z vajami in primeri bomo ponazorili kako uporabiti

delo s telesom ter ostalimi tehnikami (EMDR, delo z ego stanji ter čustvenimi deli itd.) za ozaveščanje in predelavo nezavednih vsebin in travm (enkratne, razvojne) ter vzpostavitev bolj funkcionalnih vzorcev in strategij za življenje. Preko ponovne povezave s telesom in izgradnje telesnega občutka sebe (body sense of self; embodied cognition) se spremenita samozavedanje in samopodoba. Preoblikovanje telesnega oklepa, gibalnih vzorcev ter somatosenzorike spreminja psihološke vzorce ter vzpostavlja bolj funkcionalne nevronske mreže in povezave med neokorteksom in globljimi možganskimi strukturami. Zmehčano telo postane bolj prevodno za impulze, čustva, avtentični izraz ter lažje vzpostavlja telesni in psihični balans z nihanjem med poli (preteklost vs. prihodnost, stik s sabo vs. stik z zunanjim, struktura vs. dinamika, aktivacija (SŽS) vs. sproščanje (PŽS) itd.). Poleg tega bomo pogledali pomen stabilizacije, normalizacije in uravnavanja živčevja preko odnosa, sprostivnih tehnik in psihoedukacije (razumevanje delovanja telesa, psihosomatike, simptoma, nevrologije, epigenetike itd.). Model vključuje teorije ter tehnike raznolikih avtorjev (Reich, Salvador, Mate, Porges, Damasio, TRE, EMDR itd.) ter vaje katere sem razvila/nadgradila sama.

VIRI

- Ainsworth, M. D. S. (1973). The development of infant-mother attachment. In B. Cardwell & H. Ricciuti (Eds.), Review of child development research (Vol. 3, pp. 1-94) Chicago: University of Chicago Press.
- Attachment and Trauma Treatment Centre for Healing (2018). iz <https://www.attachmentand-trauma-treatment-centre-for-healing.com/blogs/understanding-and-working-with-the-window-of-tolerance>
- Beyond parental elienation (2018). iz <https://www.beyondparentalalienation.com/maybethems-not-the-facts/polyvagal-chart/>
- Bowlby J. (1969). Attachment. Attachment and loss: Vol. 1. Loss. New York: BasicBooks.
- Cuddy, A. (2015). Presence: Bringing Your Boldest Self to Your Biggest Challenges Kindle Edition. Little, Brown Spark
- Damasio, A. (1999). The Feeling of What Happens: Body and Emotion in the Making of Consciousness. Heinemann: London.
- Homayoun Shahri (2016). Physical Dynamics of Character Structure, iz <https://www.slideshare.net/homayounshahri/physical-dynamics-of-character-structure62793413>
- Keleman, S. (1985). Emotional Anatomy: The Structure of Experience. Berkeley: Center Press.
- Levine, P. A. (2008). Healing Trauma. Louisville, United States: Sounds true inc.
- Levine P. (1997) Walking the tiger. Berkeley: North Atlantic Books
- Lowen, A. (1971). The Language of the Body. Macmillan General Reference.
- Lange, C. (1922). The Emotions. Baltimore, Maryland: Williams & Wilkins.
- Maljevac, T. (2020) Travma in telo – Integrativni psihosomatski model dela s travmo. Zbornik 10. Akademije Instituta IPAL: Dinamika travme in poti njene integracije. Ljubljana: Inštitut IPAL
- Myers, T. W. (2008). Anatomy Trains, Myofascial Meridians for Manual and Movement Therapists. Edinburgh: Churchill Livingstone
- Yang, T. T., Simmons, A. N., Matthews, S. C., Tapert S. F., Bischoff-Grethe A., Frank G., Arce E., Paulus, M. P. (2007). Increased Amygdala Activation is Related to Heart Rate During Emotion Processing in Adolescent Subjects, *Neurosci Lett.* Nov 27; 428(2-3): 109–114.
- Ogden P., Pain C., Minton K. (2006) Trauma and the body: A sensorimotor approach to psychotherapy. New York: Norton & Company
- Ogden P., van der Kolk B., Porges S., Levine P., Buczynski R., Lanius R., Siegel D., Schore A. (2017). Treating Trauma Master Series, National Institute for Clinical Application of Behavioral medicine. spletna predavanja <https://www.nicabm.com/program/treating-trauma-master/>
- Porges, S. W. (2011). The Polyvagal Theory: Neurophysiological Foundations of Emotions, Attachment, Communication, and Self-regulation. New York: W. W. Norton & Company.
- metka26
- Reich, W. (1973). The Function of the Orgasm: Sex-Economic Problems of Biological Energy (The Discovery of the Orgone, Vol. 1). Farrar, Straus & Giroux
- Reich, W. (1976). Character analysis. New York: Pocket Books.
- Salvador, Mario C (2019). Beyond the Self: Healing Emotional Trauma and Brainspotting. Barcelona: Editorial elephtheria
- Slapar, J. (2016). TRE Vaje za sproščanje napetosti, stresa in travme, iz <http://www.treslovenija.si/>
- Shapiro F. (2001) Eye movement desensitization and reprocessing: Basic principles, protocols and procedures (2nd edition) New York: Guilford Press.
- Somatic Experiencing Trauma Institute (1994-2019). iz www.traumahealing.org

- The Function of the Orgasm: Discovery of the Orgone (Discovery of the Orgone, Vol 1) Kindle Edition (1973)
- Varela, F. J., Thompson, E., Rosch E. : The Embodied Mind: Cognitive Science and Human Experience pages. Cambridge: The MIT Press; Revised ed. edition

Vsebina Metka Kuhar:

Na srečanju bomo obravnavali koncepta »obremenjujočih izkušenj v otroštvu« (angl. adverse childhood experiences) in »kompleksne posttravmatske stresne motnje«. Predstavili bomo izbrane osnovne principe razumevanja in dela z razvojno travmo (travmo iz otroštva) po psihobiološko zasnovanem, somatsko-orientiranem kliničnem modelu NARM (nevroafektivni relacijski model). Pri tem bo eden izmed poudarkov na adaptivnih preživetvenih stilih (avtor tega pristopa, Laurence Heller je nadgradil Lowenovih pet karakternih tipov). Praktično delo bo temeljilo na vprašanjih za (samo) refleksijo in bo potekalo v majhnih skupinah. Prav tako se študentje seznanijo s kompleksnim posttravmatskim stresnim sindromom (C-PTSD) in z dinamikami razvojne travme po konceptu L. Hellerja (nadgradnja teorij karakternih struktur), kar jim omogoči bolj poglobljeno razumevanje duševnih težav, ki izvirajo iz dolgotrajne in ponavljajoče se travmatizacije v zgodnjem razvoju posameznika.

- Courtois, C. A. (2004). Complex trauma, complex reactions: Assessment and treatment. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 41(4), 412–425.
- Heller, L., & LaPierre, A. (2012). *Healing developmental trauma: How early trauma affects self-regulation, self-image, and the capacity for relationship*. North Atlantic Books.
- Herman, J. L. (1992). Complex PTSD: A syndrome in survivors of prolonged and repeated trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 5(3), 377-391.

PREDMET: Sistemski faktorji

LETNIK: 3.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: doc. dr. Lea Šugman Bohinc

ŠT. UR PREDAVANJ: 25, ŠT. UR SEMINARJA: 5 ur

OBVEZNOSTI: Ustni izpit (+ do dve študentki pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80 %

OPIS PREDMETA

Namen: Predmet je namenjen spoznavanju s temeljnimi koncepti in načini dela v sistemski psihoterapiji.

Cilji: Specializantke razumejo kontekst razvoja sistemske psihoterapije in povezave z epistemologijo; razlikujejo značilno postmoderno terapevtsko držo (nevednost, radovednost, izvedenstvo klienta, zaupanje v negotovost, usmerjenost v vire in rešitve, soraziskovanje prevladujočih s problemi zasičenih naracij, njihova dekonstrukcija in pisanje nove zgodbe itn.); osvojijo osrednje sistemske terapevtske pojme (genogram, preokvirjanje, salutogeneza, perspektiva moči, samorefleksija in hipotetiziranje, eksternalizacija, dvojna pokrajina naracije idr.); dobijo prve praktične izkušnje sistemskega terapevtskega dela.

Vsebina: Specializantke spoznajo razvoj sistemskih pristopov v povezavi z epistemološkimi spremembami, in sicer od objektivizma k individualnemu konstruktivizmu in nato socialnemu konstrukcionizmu. V kontekstu omenjenih paradigmatičnih premikov se specializantke kratko seznanijo z značilnimi pojmovanju, metaforami in praktičnimi vidiki dela v zgodnjih sistemskih pristopih v 1. fazi razvoja sistemske psihoterapije (od 50-tih do sredine 70-tih), sistemskih pristopih srednjega obdobja v 2. fazi (od sredine 70-tih do sredine 80-tih), postmodernih pristopih poznega srednjega obdobja v 3. fazi (od sredine 80-tih do leta 2000) do razvoja zemljevidov sistemske prakse v 21. stoletju. Razvojni premiki so bolj nazorno predstavljeni ob kratkih terapevtskih primerih. Specializantke se poučijo o glavnih prispevkih sistemske psihoterapije k evoluciji psihoterapije, o raziskovalnih ugotovitvah glede njene učinkovitosti in uspešnosti in o pomenu sodobnih teorij o kompleksnih sistemih (npr. sinergetike) kot znanstvenem okviru sistemske psihoterapije v 21. st. Sledi seznanjanje z dvema skupinama postmodernih sistemskih terapevtskih pristopov, to sta *K rešitvi usmerjena (kratkotrajna) psihoterapija* in *Narativni terapevtski pristop(i)*. V okviru vsakega pristopa se specializantke spoznajo z imeni pionirjev pristopa, temeljnimi predpostavkami, načeli in koncepti in glavnimi načini strokovnega ravnanja ter s kritiko in odgovori na kritiko. Razmišljajo o mogočih družbenih (socialnih, ekonomskih, etničnih, verskih, spolnih, starostnih idr.) izviroh stisk ljudi, ki poiščejo terapevtsko pomoč. Urijo se v praktični uporabi postmoderne, konstrukcionistične drže in izbranih načinov soustvarjalnega sodelovanja: k rešitvi usmerjeno delo z lestvico in k rešitvi usmerjeno raziskovanje izjeme; raziskovanje problema v eksternalizirajočem pogovoru, ponovno pisanje zgodbe s potovanjem skozi dvojne pokrajine

naracije. Eden od virov učenja o narativnih pristopih je branje in refleksija izbranih primerov tovrstnega sodelovanja. V zaključku predmeta specializantke nekaj malega izvedo o nekaterih analognih metodah, ki so jih razvili v sistemski psihoterapiji (model reke življenja in uporaba socialnih kipov).

Načini izvedbe: interaktivna predavanja ob PPT predstavitvi, refleksije in razprave, skupno branje in refleksija primerov iz terapevtske literature, demonstracije, izkustvene vaje, evalvacija predmeta

LITERATURA:

- Berg, I. K. & Miller, S. D. (2020). *K rešitvi usmerjena psihoterapija. Kako pomagati zasvojenim z alkoholom*. Ljubljana: UMco.
- Dallos, R. & Draper, R. (2012). *Sistemska porodičnapsihoterapija*. Novi Sad: Psihopolis institut.
- Freedman, J. & Combs, G. (2009). *Narativna terapija. Socijalna konstrukcija omiljenih stvarnosti*. Novi Sad: Psihopolis institut.
- Možina, M. (2005). Prispevek sistemske psihoterapije k sodobnim tokovom v psihoterapiji. V: J. Bohak, M. Možina (ur.). *Četrty študijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, Sodobni tokovi v psihoterapiji: od patogeneze k salutogenezi*, 3. in 4. junij 2005, Rogla. Zbornik prispevkov (8-24). Maribor: Slovenska krovna zveza za psihoterapijo.
- Možina, M., Štajduhar, D., Kačič, M. & Šugman Bohinc, L. (2011). Sistemska psihoterapija (415-502). V M. Žvelc, M. Možina & J. Bohak (ur.). *Psihoterapija*. Ljubljana: IPSA.
- Štajduhar, D. (2010). Uvod v konstruktivizma za psihoterapevte. *Kairos. Slovenska revija za psihoterapijo*, 4(1-2), 29-48.
- Šugman Bohinc, L. (2000). Epistemologija podpore in pomoči. *Časopis za kritiko znanosti*, 33(221), 167-181.
- Šugman Bohinc, L. (2005). Kibernetika psihoterapije: razvijanje postmoderne dialoške prakse. V: J. Bohak, M. Možina (ur.). *Četrty študijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo*, 3. in 4. junij 2005, Rogla. *Sodobni tokovi v psihoterapiji: od patogeneze k salutogenezi* (156-163). Zbornik prispevkov (156-163). Maribor: Slovenska krovna zveza za psihoterapijo.
- Šugman Bohinc, L. (2010). Od objektivizma h konstruktivizmu in socialnemu konstrukcionizmu v sistemski psihoterapiji. *Kairos. Slovenska revija za psihoterapijo*, 4(1-2), 51-65.
- White, M. (2007). *Maps of Narrative Practice*. New York, London: W. W. Norton & Company. Izbrani primeri.

PREDMET: Transpersonalna psihoterapija

LETNIK: 3.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Romana Kress

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+ 5 ur seminar, t.j. dve predstavitvi izbrane teme iz TP)

OBVEZNOSTI: pisni izpit

PRISOTNOST: : obvezna 80 %

PREDSTAVITEV PREDMETA TRANSPERSONALNA PSIHOTERAPIJA

Vikend predstavitve transpersonalne psihoterapije je sestavljen iz teoretičnega dela in praktičnega dela, ki se pri vsaki usvojeni temi prepletata. Pričnemo z razumevanjem **zgodovinskega razvoja** transpersonalne psihoterapije in njenimi ustanovitelji: A. Maslow, A. Sutich, R. Assagioli, S. Grof, I. Progoff in drugi. Umestimo jo v 60. leta prejšnjega stoletja kot potrebo po raziskovanju in vključevanju spremenjenih stanj zavesti z namenom večjega psihološkega zdravja.

Slušatelji nadalje spoznavajo **metodološko izhodišče** transpersonalne psihoterapije, ki izhaja iz Večne filozofije (A. Huxley) in iz duhovnih praks vzhoda in zahoda, ki ohranjajo razumevanje, da je človek manifestacija univerzalne praečnosti in njegova zavest iz nje izhaja. Tekom svojega odraslega življenja težimo po preseganju osebnostnih omejitev ter k služenju in ponovni identifikaciji s praenostjo. Od tu tudi ime trans-personalno (nad-osebno).

Poleg metodoloških izhodišč se slušateljem predstavi Assagiolijev diagram kot najpogosteje uporabljen **model osebnosti**. Ponazorjen je v obliki jajca, ki nakazuje tri nezavedna področja osebnosti z manjšim očiščeno zavedanja v sredini. Le-ta ima svoj center, jaz ali ego, ki ga razumemo kot točko čistega samozavedanja. Celotno osebnost obdaja področje kolektivnega nezavednega, ki vsebuje tudi duhovno in ima ravno tako svoj center, t.j. višji jaz ali Sebstvo. Komunikacija med egom in Sebstvom je izrednega pomena, iz nje črpamo življenjski smisel in motivacijo za delovanje.

Nadaljujemo z razumevanjem plasti osebnosti in s koncepti, ki jih je utemeljil **Jung** in so v današnjem času splošno prepoznani predvsem v globinskih psihoterapevtskih šolah. To so persona, ego, senca, anima in

animus in arhetipi. Na teoretičen in praktičen način se posvetimo tudi štirimi funkcijami osebnost (mišljenju, čutenju, taktlnosti in intuiciji), procesu individuacije in simbolom.

Nadalje se slušatelji posvetijo sanjam, kjer uporabijo različne načine dela z njimi. Prakticiramo meditacijo, vizualizacijo, receptivno in direktivno imaginacijo ter metodo aktivne imaginacije. Predstavitev transpersonalne psihoterapije zaključimo s temami iz kulturne antropologije in sicer šamanizmom in obredi tranzicije oz. prehodov. Obredi prehoda so v psihoterapevtskem procesu še posebej dragoceni, saj razložijo in vključujejo vse elemente psihološke spremembe na osebni ravni.

LITERATURA:

- 1) Wellings, N. & Wilde McCormick, E. (2000). Transpersonal Psychotherapy: theory and practice. London: Continuum.
- 2) Somers, B. & Gordon-Brown, I. (2002). Journey in Depth. Dorset: Archive Publishing.
- 3) Članki na www.transpersonalnapsihoterapija.si (Inštitut za TP psihoterapijo) .

Priporočena literatura:

Ferrucci, P. (2006) Kdo sem in kaj lahko postanem. LJ: Zavod CDK.
Jager, W. (2000). Vsak val je morje. Petrovče: Društvo Znamenje (prevod, 2009).
Jung, C.G. (1967). Symbols of Transformation. NY: Princeton University Press.
Peters, M. (2000) Raziskovanje sanj. LJ: DZS.
Žvelc, G. & Žvelc, M. (2021). Integrative Psychotherapy: A Mindfulness- and Compassion-oriented Approach. London: Routledge.
Avtorji: John Welwood, Rob Preece, Elizabeth Wilde McCormick, Stanislav Grof, Michael Washburn.

PREDMET: Psihodinamska psihoterapija

LETNIK: 3,4

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Ingo Klimkus

ŠT. UR PREDAVANJ: 2x večdnevni seminar + osebnoiskustvena delavnica 40 ur (3. letnik) + 40 ur (za 4. letnik),

OBVEZNOSTI: pisni izpit

PRISOTNOST: obvezna 80 %

OPD - Operacionalizirana psihodinamska diagnostika

V ospredju psihoterapevske obravnave je obsežna in točna diagnostika. Diagnostika služi v prvi vrsti ustvarjanju podatkov. Psihoterapevt naj bi pri klientu, ki išče psihoterapevtsko pomoč, zelo natančno prepoznal njegovo osebno bistvo. Težava pri tem je, da moraš v čim krajšem času pridobiti veliko podatkov o njegovi osebnosti, ne da bi pri tem spregledal kakšen pomemben detajl. Poleg poznavanja osebnosti klienta se pri psihološki diagnostiki postavi tudi vprašanje, kaj klienta točno teži in kateri nezavedni psihodinamski faktorji vplivajo na stisko. Ta ustvarjena spoznanja s pomočjo t.i. anamneze se potem zlijejo v diagnozo, ki po eni strani opredeli način psihoterapevske metode obravnave, po drugi strani pa predstavlja „rdečo nit“ med celotno psihoterapijo.

Zaradi osrednjega pomena psihološke diagnoze naj bi bil diagnostični postopek odprt in fleksibilen, da lahko dojamemo človeka, po drugi strani pa mora biti zelo natančen, da uspemo postaviti zagotovo in skladno diagnozo.

Razviti so različni načini diagnostičnega postopka, vendar najobsežnejši in najbolj uporabljen način je MKB.

MKB je diagnostični postopek, ki na različnih ravneh poskuša razviti za psihoterapijo potrebno razumevanje za psihodinamske povezave psihosocialno obremenjenih reakcij človeka

Kot prvo je MKB tehnika postavljanja vprašanj, kajti kakovost postavljanja vprašanj opredeli kakovost odgovora, ki nam ga klient lahko poda. Kot drugo MKB razdeli človeško vedenje na različne osi, ki jih pridobimo s pomočjo kliničnega intervjuja (= prvi pogovor) in jih potem v diagnostičnem procesu lahko ocenimo. MKB je torej pol-standardiziran postopek dianoze, ki ga lahko uporabljamo na kliničnem, psihoterapevtskem in znanstvenim področju.

Med izobraževanjem bomo tej temi posvetili 2 konca tedna. V prvem delu bomo obravnavali uvod v psihološko diagnostiko in strukturo MKB ter spoznali bomo različne tehnike intervjujev, da lahko vstopimo v globino diagnostičnega procesa. V drugem delu bomo na podlagi primerov obravnavali različne diagnostične osi. Poleg predavanj bodo izvedene vaje, da se študentom približa in utrdi snov.

Emocije in duševnost

Nemški psihiater, W. Janzerek, (1958) je definiral pojem dinamike strukture. S tem pristopom je poskusil razumeti značilni jezik psihotične zmede, kot je npr. blodnja. Tako bi bila vsaka struktura, ki jo poznamo, posledica dinamičnih procesov, ki so se tako močno utrdili, da omogočijo dovoljšnjo stabilnost. Ta pozabljeni in zahtevni pristop je po eni strani očarljiv zaradi njegove elegance, s katerim lahko razvijemo psihološko razumevanje, po drugi strani pa ima daljnoročne posledice za psihoterapevtsko prakso.

Na predavanju bomo obravnavali osnovna znanja sistemskega razmišljanja in predstave (teorija kaosa, teorija kompleksnih sistemov, Laws of Form, kvantna teorija), ki so pomembna kot osnova za psihologijo razumevanja. Pristop dinamike strukture je odprta zgradba teorij in izpolni kriterije moderne psihologije: ne ocenjuje razumevanje klienta, temveč razjasnuje osebno dinamiko z danimi disfunkcionalnimi posledicami (simptomi). Na podlagi emocionalnih in mentalnih procesov (po P. Fonagy, 2010) se pojavi nov pogled na psihične procese, ki upošteva intrapsihične kot tudi interakcijske sfere. To omogoči široko sliko celotne osebnosti klienta, procesi kot transfer, odpor in kontakt se pokažejo v holistični povezavi, kar prinaša posledice za vedenje psihoterapevta, ki klienta obravnava. Pri tem predmetu bomo pojasnili osnovne pojme, ki jih bomo povezali z globinsko psihološko kot tudi z behavioristično in humanistično psihologijo.

Dinamika zgodnjih motenj

Na podlagi dinamike strukture I bomo razložili posebne pogoje t.i. zgodnjih motenj. Validnost psihoanalitične teorije prične z dvema meseci po rojstvu, vendar z današnjega vidika lahko sklepamo, da se že pred tem obdobjem začnejo determinirajoči psihični procesi. Zato se iz pogleda dinamike strukture ne opredeli točnega začetka človeškega življenja. Tukaj govorimo o različnih razvojnih ravneh, ki niso vezani na časovni obstoj posameznika (npr. obstoj kulturnih pogojev).

Pri t.i. zgodnjih motnjah – ali po Balintu: pri osnovnih motnjah – psihoanalitsko opredeljen Jaz nima tako izrazite regulacijske učinkovitosti (nadzor vedenja, preverjanje realnosti ipd.) kot npr. pri nevrotiku, ki se konec koncev zrcali do kognitivnega vedenjskega sveta posameznika. Povezava med širšo predstavo (nevezane fantazme) pri istočasni omejitvi sposobnosti Jaza ustvari pri zgodnjih motnjah stalno povečano ranljivost, ki jo posameznik ne zmore več obvladati in zato poišče psihoterapevtsko pomoč.

Na predavanjih dinamike strukture II bomo obravnavali možnosti, kako lahko psihoterapevt dela z zgodnjimi motnjami. Izhodišče pri tem je razumevanje iz kvantne fizike, da je vsaka psihična „bolezen“ definirana v kontekstu sistema. Kot implikacija sledi, da zgodnje motnje ne obravnavamo zaničljivo kot psihično bolezen, vendar da razumemo posebne razvojne pogoje in s tem omogočimo kasnejše zorenje osebne rasti. Pogledati moramo tudi položaj psihoterapevta, ki vodi obravnavo, kajti pri tem ne sme vztrajati pri svoji prvotni „zdravniški“ drži, ampak se bo moral aktivneje vključiti v obravnavo. Zato morajo biti meje psihoterapevtskega vedenja jasna in s pomočjo teorije fleksibilnega settinga, ki bo odvisen od klienta, mora biti obravnava prilagodljiva.

PREDMET: plesno-gibalna psihoterapija

LETNIK: 4

NOSILKA PREDMETA / PREDAVATELJICA: Ljudmila Brezigar

ŠTEVILO UR.PREDAVANJ: 25 ur

OBVEZNOSTI: pisni in praktični Izpit

PRISOTNOST: Obvezna / 80%

OPIS PREDMETA:

Predmet plesno-gibalne terapije vsebuje teoretično razlago osnovnih pojmov plesno-gibalne terapije (telo, dihanje, drža, ritem, prostor, center, čas); razlago pojmov utelešenje, zrcaljenje, alkimija po Jungu v povezavi s plesno-gibalnim procesom. Dotaknemo se različnih pojmovanj plesno-gibalnih opredelitev znotraj plesno-gibalne psihoterapije in plesno-gibalnih praks (Ellke Willke, Amara Pagano, Gabrielle Roth).

Predmet opredeljuje 5 delov: - opredelitev jasnosti plesno-gibalna terapija in plesno-gibalna praksa; - zgodovinski pregled razvoja plesno-gibalne terapije in sedanjega stanja PGP v Sloveniji in tujini, - dimenzije metodike (metode, tehnike, teme, cilji), - metode (verbalnega vodenja, vodenega gibanja), - tehnike plesno-gibalne psihoterapije.

Predmet ponuja razumevanje in poglobitev v pojme: selektivna odprtost, improvizacija, ritualizacija v plesno-gibalni psihoterapiji.

Predstavitev teoretičnega dela in predstavitev umetnostih kreativnih medijev je povezana s praktičnimi primeri iz prakse in utelešenju teorije skozi gib.

Študentje se skozi svoje lastno utelešanje zavestno podajajo v razumevanje pojmov, izkusijo osnovno gibalno odprtost v mikro in makro gibalni sferi. Študentje prav tako izkusijo spoznavanje plesno-gibalne terapije v luči povezovanja plesno-gibalnih pojmov s skupinsko dinamiko v psihodinamski psihoterapiji.

Cilj in namen predavanja je spoznavanje osnovnih pojmov plesno-gibalne terapije skozi osnovno utelešeno

gibanje v praksi.

Dotaknemo se tudi različnih plesno-gibalnih praks v namen razjasnitvi pojmov in razširitvi obzorja na plesno-gibalnih terapevtskih poteh.

LITERATURA:

- Willke, E. (2007). *Tanztherapie. Theoretische Kontexte und Grundlagen der Intervention*. Bern: Huber.
- Payne, H., Koch, S., Tania, J., Fuchs, T., (2019). *The Routledge international handbook of Embodied perspectives in Psychotherapy. Approaches from Dance Movement and Body Psychotherapies*. New York: Routledge.
- Roth, G. (2004). *Potovanje do ekstaze*. Ljubljana: Ara.
- Carey, C. (2014). *The Circle, The Fire&The Phoenix. A dancing warrior's path*. UK: MyVoice.
- Pinkole Estes, C. (2002). *Ženske, ki tečejo z volkovi. Miti in zgodbe o arhetipu Divje ženske*. Ljubljana: Eno.
- Regovec, M. (2012). *Psihoanalitična alkimija*. Ljubljana: Hermes IPAL.

PREDMET: Diagnostika in diagnostično kodiranje

LETNIK: 4.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Domen Hartte, mag. psih.

ŠT. UR PREDAVANJ: 25

OBVEZNOSTI: Pisni izpit

PRISOTNOST: 100%

OPIS PREDMETA

Osnovni cilj predmeta je seznanitev pomena psihodiagnostike za psihoterapevtski proces. Študenti pridobijo teoretično in praktično znanje osnov psihodiagnostike razpoloženja, osebnosti, kognitivnih procesov in drugih psihičnih stanj po Mednarodni klasifikaciji bolezni. Izmed pomembnejših znanj, ki jih študenti pri predmetu dobijo je diferenciacija različnih psihičnih stanj s pomočjo diagnostičnega mišljenja in čutenja, posledična zaznava lastnih omejitev pri delu s klienti ter nenazadnje sposobnost ugotavljanja stanja, v katerem klient potrebuje dodatno podporo drugih strokovnih služb. Vsebina zajema tudi zgodovinski pregled diagnostike tako v psihoterapiji kot tudi psihologiji in psihiatriji. Temeljno znanje psihodiagnostike je zagotovo pravilna in dovolj natančna izvedba intervjuja, zato je poseben fokus tudi na veščinah psihoterapevtskega intervjuja. Študenti se spoznajo z načini pisanja izvidov, mnenj in poročil drugih sorodnih strok, pomemben del predmeta pa predstavlja tudi komunikacija znanja, tako verbalnega kot tudi pisnega, zato je del predmetnih obveznosti tudi spoznavanje in kreacija psihoterapevtskega poročila oziroma mnenja. Ob naštetem pa je namen predmeta tudi pridobivanje potrebnega strokovnega besednjaka, spoznavanje sorodnih poklicev (psihologija, klinična psihologija in psihiatrija), utrjevanje poklicne suverenosti, spoznavanje vloge psihoterapevta v multidisciplinarnih timih in preverjanje lastne psihične zmogljivosti ter spoznavanje možnosti sodelovanja z namenom celostne obravnave klientov. Poleg teoretičnega vpogleda študenti spoznajo tudi praktično vrednost diagnostičnega znanja, saj je predmet močno podkrepljen z izbranimi kliničnimi primeri, namen teh pa je krepitev kritičnega in diagnostičnega mišljenja in čutenja.

LITERATURA:

- Oyeboode, F. (2015). *Textbook of Descriptive Psychopathology*. Saunders Elsevier: Edinburgh
- PDM-2 (2017). *Psychodynamic Diagnostic Manual*. Silver Spring MD: Alliance of Psychoanalytic Organisations
- Pregelj, P., Kores Plesničar, B., Tomori, M., Zalar, B., Zihelr, S. (2013). *Psihiatrija*. Medicinska fakulteta v Ljubljani
- Sadock, B. J., Alcott Sadock, V., Ruiz, P. (2015). *Synopsis of Psychiatry, eleventh edition*. Wolters Kluwer: Philadelphia

PREDMET: Etika in filozofija

LETNIK: 4.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Parov Anzelc

ŠT. UR PREDAVANJ: 25 (+5 ur seminar)

OBVEZNOSTI: Izpit (+ dva študenta pripravita seminar na izbrano temo iz predmeta)

PRISOTNOST: obvezna 80%

OPIS PREDMETA

Študentje se v tretjem letniku spoznajo z osnovami etike in filozofije. Področje etike ponuja vpogled v različne teorije etike in razumevanje osnovnih pojmov, kot so etos, morala, koristnost, dobro, solidarnost, vzajemnost, pravičnost, legitimnost, spoštovanje, integriteta, čast, vrednote, iskrenost, skrb, religija, zakoni in pravila, dostojanstvo ter omogoča osnovni zgodovinski pregled etike in morale. Razvoj slednjega se opira na razliko med sakralnim in posvetnim razumevanjem etičnosti in moralnosti, predvsem skozi sistem zapovedi v različnih religijah (monoteističnih, politeističnih ter azijskih religij).

Študentje spoznajo razliko v dveh pojmovanjih koncepta ethos in mores, ki vpletuje praktično vez med čisto teorijo etike in praktično / pragmatično etiko, torej razvoj od metaetike, deskriptivne in normativne etike k uporabni – aplikativni etiki. Podrobno sta predstavljeni deontološki in teleološki teoriji etike, ki skozi koncepte dolžnosti, koristi, pravila in posledice analizira določeno pravilo, dejanje ali namero.

Premik od socioloških teorij k (intra)psihičnim poteka skozi pregled osnovnih komponent LeFrancoisove moralnosti emociolalnega, kognitivnega in vedenjskega spektra. Prvi

pojasnjujejo področja čustev, občutkov in impulzov (psihoanalitična teorija in egopsihologija); drugi prepoznavanje in razumevanje pravil in dogovorov (Kohlberg in Piaget), vedenjski spekter Gillighana pa pojasnjuje teorije socialnega učenja. Podrobneje je predstavljena teorija moralnega razvoja Kohlberga, kjer študentje dobijo znanje o specifičnih razvojnih obdobjih ter načinih razmišljanja, ki zadevajo dotično obdobje. Podarjenih je pet tez njegovega moralnega razvoja in kaj vse vpliva na razvoj morale. Nadalje je predstavljena endogena etika psihoanalize, v kateri svoje temelje črpa psihodinamska psihoterapija: avtoanalitične sposobnosti, integrativne sposobnosti, mehanizmi shajanja, doživljajska polnost in življenjskost, sprejemanje realnosti, odnos do soljudi, aspekti selfa in odstranitev razvojnih zastojev. Predstavljene so pa ovne smernice bioetike - etike življenja Beauchampa in Childresa skozi štiri načela avtonomije, neškodljivosti, dobrodelnosti in pravičnosti. Študentje spoznajo še etični kodeks Evropske zveze psihoanalitičnih pristopov Slovenija, ki je krovna organizacija psihodinamskega certificiranja terapevtov.

Vezni člen področij etike in filozofije tega predmeta predstavlja miselni milje Imanuela Kanta, kjer se študentje spoznajo z osnovami njegove filozofije ter njegove etike, kategoričnega imperativa, pogojev moralnosti in pogojev možnosti spoznanja skozi prevetritev idej kritike praktičnega uma, kritike čistega uma in kritike razsodne moči.

Področje filozofije se osredotoča na razvoj in ključna spoznanja zahodne (antične, evropske) filozofije, ki sidra svoja spoznanja v mislecih antične Grčije: Sokrat, Platon in Aristotel. Študentje spoznajo osnove filozofije idealizma (Sokrat in Platon), osnove sokratske dialektike in pojmovanja logosa, ter materializma (Aristotel), ki poskuša misliti svet okoli nas skozi kategorizacijo pogojev lastnosti spoznanja sveta in ethosa kot osnove etičnega delovanja. Drugo etapo predmeta filozofije predstavljajo Seneca, Marqus Avrelij in Epiktet kot najbolj znani predstavniki stoicizma. Jedro slednjega tvorijo načela modrosti, pravičnosti, poguma in zmernosti. Podarek stoicizma reflektira tudi del poklica psihoterapevta v nauku o (opuščanju) kontroli, ki je najhitrejša pot v razočaranje in frustracijo nad svetom. Zavedanje vseh dejavnikov okoli sebe je pomembna točka, kjer lahko uveljavljam svojo kontrolo in moč, od kje naprej pa sem brez kontrole in moči. Zadnji del predstavlja misel nemške klasične filozofije Fichteja, Kanta, Schellinga in Hegla, z bolj podrobno predstavitevjo zadnjega in prej omenjenega Kanta, ki snujejo nove pogoje racionalnosti, zavrnitvi

metafizike in uokvirjanje transcendentalne filozofije na eni strani, Nietzschejevim subtilnih čutom za začetek propada kolektivnih, starih vrednot, na katerem mestu začno rasti misli o individuaciji, potrebi po prevrednotenju vsega in globokemu zavedanju o napetosti med racionalnim in duševnim, genealogija morale, etičnosti in razmišljanj onkraj dobrega in zla, ter osnovnimi nauki fenomenologije - naukom o spoznanju pojavov in dogodkov naše zavesti, kakor zunanje, objektivne realnosti, saj ima pred sabo percepcijo, doživljajsko in emocionalno plat človekove realnosti.

Študentje se pri predmetu Etika in filozofija opremijo z znanji za presojo etičnosti in

moralnosti skozi več različnih načinov (teorij etičnosti) spoznajo osnove filozofije in dialektike ter se seznanijo s temeljnimi pojmi kot so pravičnost, dobro, moralnost, koristnost in etičnost.

PREDMET: Začetki psihoterapevtske prakse

LETNIK: 4.

NOSILEC PREDMETA / PREDAVATELJ: Lan Pečjak

ŠT. UR PREDAVANJ: 30 ur, ŠT. UR SEMINARJA: 10 ur

OBVEZNOSTI: priprava pisne seminarske naloge - akcijski načrt

PRISOTNOST: obvezna 100 %

Na podlagi dokumenta o kompetencah v psihoterapiji, ki ga je sestavila Evropska zveza za psihoterapijo – EAP, študentom predstavim celoten sklop le teh in specifično oz. posebne kompetence, ki veljajo za področje psihodinamske psihoterapije. Sledi tudi osebnoiskustvena delavnica na temo moja psihoterapevtska identiteta.

Viri:

The professional competencies of a European psychotherapist; A project of European association of psychotherapy (EAP), July 2013

Direktor IPDP
Lan Pečjak